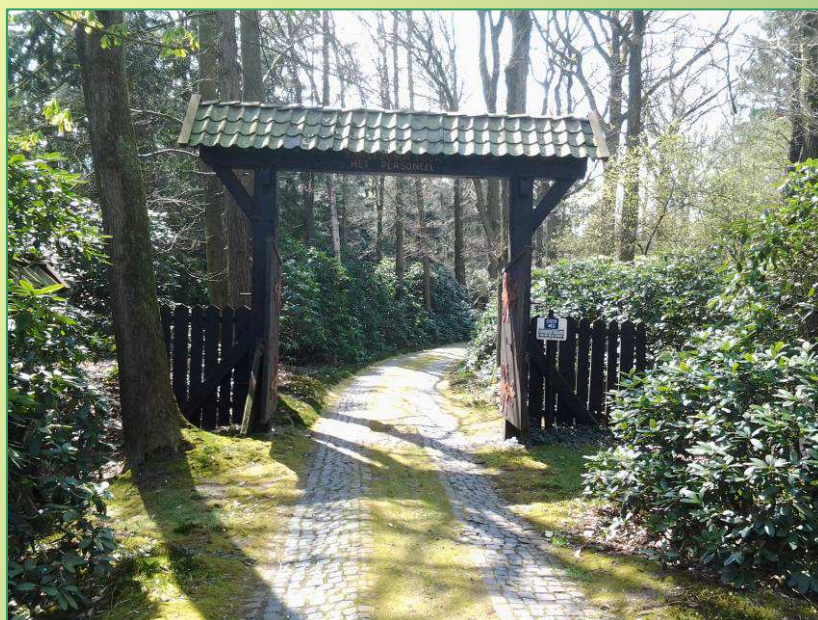

Quickscan natuuronderzoek

Landgoed 't Aamschot

In het kader van de Flora- en faunawet

Quickscan natuuronderzoek

Landgoed 't Aamschot

In het kader van de Flora- en faunawet

In opdracht van:

Zijaanzicht
Postbus 247
6800 AE Arnhem
Contactpersoon: Mevr. S. Schuit.

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruitersweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur: Bas Voerman
Collegiale toetsing: Kees Weiland
Veldwerk: Bas Voerman

Datum: juni 2013

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Foto voorzijde: toegangspoort Landgoed 't Aamschot.

Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie:
www.swvecologie.nl

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.2 Gebiedsbeschrijving	5
2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn	6
2.4 Geplande werkzaamheden	6
3. Onderzoeksresultaten	9
3.1 Flora	9
3.2 (Broed)vogels	9
3.3 Herpetofauna en vissen	10
3.4 Zoogdieren	10
3.5 Ongewervelden	11
4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET	12
4.1 Algemeen	12
4.2 Flora	12
4.3 (Broed)vogels	12
4.4 Herpetofauna en vissen	13
4.5 Zoogdieren	13
4.6 Ongewervelden	14
4.7 Consequenties tijdens de sloopactiviteiten en de zorgplicht	15
5. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	16
LITERATUUR	16
BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS	17
BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED	18
BIJLAGE 3: LIGGING AANGETROFFEN VASTE VERBLIJFPLAATSEN	19
BIJLAGE 4: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET	20

1. AANLEIDING EN DOEL

Op het landgoed 't Aamschot, gelegen aan de Groenloseweg 2 in Haarlo, is de eigenaar voornemens een landgoedcrematorium op te richten waarbij verspreid over het gebied verschillende functies worden toegewezen aan het bestaande terrein. Voor de oprichting zal zowel het crematorium als bijhorende infrastructuur worden aangelegd. Voor de voorgenomen ruimtelijke ingrepen is een toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Ff-wet) van kracht. Middels deze wet wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd.

Als er plannen zijn om bepaalde handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Middels een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor zullen eventueel ontheffingen moeten worden aangevraagd bij Dienst Regeling van het ministerie van EL&I.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Flora- en faunawet, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden is of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties.

2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

Voor de quickscan is de locatie op 24 april 2013 door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Flora- en faunawet, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen.

Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingsstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen voor de locatie geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten.

Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	starttijd	weersgesteldheid	Onderzoeker
24-04-2013	dagbezoek	zonnig, droog, windkracht 1, 20 °C	Bas Voerman

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied is gelegen in het buitengebied van Haarlo tussen de bebouwde kommen Borculo en Haarlo aan de Groenloseweg 2 in de gemeente Berkelland.

Het plangebied ligt op de overgang van een vrij besloten naar vrij open agrarisch gebied met in de directe omgeving diverse houtwallen, kavelgrensbeplantingen en verspreid staande boerderijen. Verder naar het zuiden, richting Beltrum, krijgt het gebied een open karakter en is de invloed van intensieve ruilverkaveling zichtbaar. Langs de wegen in de omgeving treffen we veelal een laanbeplanting van zomereiken. Ten noorden van het gebied, op circa 500 meter afstand, liggen de zandafgravingen van het Hambroek die deels nog in gebruik zijn en deel reeds zijn ingericht als natuur- en recreatiegebied. In het zuidwesten op 1-2 kilometer afstand liggen enkele kleine boscomplexen als de Waterster, de bossen rondom het Kooierveld en de waterplas Schoolt. Grotere bos- en natuurgebieden zijn niet in de directe omgeving aanwezig.

De planlocatie wordt omsloten door agrarische percelen, de Batendijk aan de noordzijde en de Groenloseweg aan de oostzijde. Het onderzochte gebied maakt onderdeel uit van een landgoed met enkele bewoonbare gebouwen. Het overgrote deel van het gebied wordt ingenomen door een parkachtig bos met rondom het terrein oude houtwallen, houtsingels en kavelgrensbeplantingen.

Het centrale boscomplex is door jarenlange inspanningen omgevormd tot een parkachtig bos met enkele waterelementen, hoogteverschillen en groot assortiment aan opstanden. Onder de beplantingsvormen zijn diverse exoten en cultivars.

Binnen het feitelijk te ontwikkelen gebied zijn verschillende terreintypen aan te duiden, zoals een rabattenbos, ingesloten graslanden, waterpartijen en gemengd bos. Langs de noordwestzijde ligt een kerkepad dat wordt begeleid door forse Amerikaanse eiken.

Centraal staat een voormalige woning/bezoekerscentrum met enkele bijgebouwen. Van de bijgebouwen zal één gebouw worden gesloopt.

Het onderzoek heeft zich gericht op dat deel van het landgoed waar het crematorium en de bijhorende faciliteiten als parkeervoorzieningen en as-strooilocaties zijn gepland. Zie voor gebiedsligging figuur 1^A en een gebiedsimpresie bijlage 2. In figuur 1^B is een inrichtingsschets van het te ontwikkelen landgoedcrematorium weergegeven.

2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Hiermee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen, dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten. Deze Natura2000-gebieden vormen de kerngebieden van de EHS zoals deze in Nederland wordt vormgegeven, zie bijlage 1.

De dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden zijn het Stelkampsveld op circa 5 kilometer ten westen van de planlocatie en het Buurserzand & Haaksbergerveen op ruim 13 kilometer afstand in het oosten.

De planlocatie is geheel gelegen binnen een Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Op de kaart in figuur 3, bijlage 1, zien we de begrenzing van de EHS rondom de planlocatie.

De planlocatie is aangewezen als feitelijke droge tot natte verbindingzone tussen de westelijk gelegen evz langs de Slinge en de oostelijke evz's richting de Natura2000 gebieden Haaksbergerveen en Zwillbrocker Venn, zie bijlage 1.

De geplande werkzaamheden zullen geen toename van verstorende invloeden hebben op Natura2000 gebieden. De feitelijke afstand en geplande ontwikkelingen zullen geen storende factoren vormen op het functioneren van deze gebieden en/of op de kwalificerende flora, fauna en habitattypen.

Zoals aangegeven ligt de planlocatie geheel binnen een als evz aangewezen gebied en maakt het daardoor onderdeel uit van de EHS. Binnen deze begrenzingen geldt het 'neetenzij principe' voor ruimtelijke ontwikkelingen waardoor een nadere afweging ten aanzien van de geplande werkzaamheden en het functioneren van de evz beoordeeld dient te worden. Deze noodzakelijke afweging geldt zowel voor storende invloeden (functioneren) als het feitelijke grondbeslag. Hierdoor is verdere toetsing noodzakelijk.

Zie bijlage 1 voor de ligging van het gebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden (figuur 2) en de ecologische verbindingzone (figuur 3).

2.4 Geplande werkzaamheden

De werkzaamheden zullen bestaan uit het oprichten van een landgoedcrematorium waarbij zowel het feitelijke gebouw (crematorium, ontvangstruimten ed) alsook overige faciliteiten zullen worden gerealiseerd. Hierbij moet gedacht worden aan het aanleggen van infrastructuur als toegangsweg en parkeerplaatsen, strooivelden voor as en een urnenbos.

Het gebouw is gepland op een deel van het gebied dat in de huidige situatie wordt ingenomen door bospaden, een parkeerplaats en bos. De kap van enkele aren bos is voor de realisatie van dit gebouw dus noodzakelijk.

De parkeerplaatsen zijn gepland ten noorden van het te realiseren gebouw. Hier bevindt zich een rabattenbos waarin de hoofdbomen (dbh >20 cm) zijn ingemeten voor het op zo goed mogelijke wijze inpassen van deze bomen binnen de inrichting.

Aan de zuidzijde van het bosgebied zijn enkele overstroomparkerplaatsen gepland. In deze fase van de ontwikkeling in nog niet duidelijk of de realisatie van deze parkeervoorziening doorgang vindt. Voor de volledigheid is in het onderliggende onderzoek er van uitgegaan dat deze parkeerplaatsen wel worden gerealiseerd.

De strooivelden zijn gesitueerd op twee reeds bestaande grasvelden. Hiervoor zijn geen inrichtingsmaatregelen als bomenkap of grondwerkzaamheden noodzakelijk.

Het oostelijke, parkachtige deel van het bosgebied is voorzien in een urnenbos. In dit deel kunnen op willekeurige locaties door nabestaanden urnen worden geplaatst. Voor het realiseren van de urnentuin zijn geen ingrepen noodzakelijk. Er worden geen bomen geroid en de padenstructuur is reeds geheel aanwezig.

In figuur 1^B is een inrichtingsschets opgenomen van het nieuwe landgoedcrematorium.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als *Ruimtelijke Ingrepen*. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Flora- en faunawet (hoofdstuk 4) gebaseerd.

Figuur 1^A. Ligging onderzoeksgebied.
Bron: Google Earth.

Figuur 1^B. Inrichtingsschets van het te realiseren landgoedcrematorium.

3. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het veldbezoek weergegeven. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen gegeven. Voor verwijzingen naar *tabelgenoteerde soorten* in het kader van de Flora- en faunawet (Ff-wet) zoals in de tekst wordt beschreven, wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 4. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor het kilometerhok: 234-458.

3.1 Flora

In het plangebied zijn relatief weinig soorten aangetroffen. De aanwezige planten zijn grotendeels algemene soorten die kenmerkend zijn voor matig rijke tot rijke gronden. Veel bomen en onderbegroeiing zijn in de loop der jaren aangeplant en betreffen veelal cultivars of uitheems plantsoen. Hieronder kunnen ook de fors ontwikkelde rododendron struwelen, zoals deze langs de huidige toegangsweg en bij enkele waterpartijen aanwezig zijn, worden gerekend. Ook de uitgebreide zoden van lelietje der dalen in het rabattenbos en de taxus-, jeneverbes-, thuja- en douglasopstanden zullen hier geen natuurlijke oorsprong hebben. Er is echter geen opname uitgevoerd van de aanwezige cultivars en uitheemse soorten.

Van de min of meer natuurlijke vegetatie in het bosgebied zijn de volgende soorten aangetroffen: grote brandnetel, klein springzaad, klimop, speenkruid, veldereprijs, gewone braam, elzenzegge, kamperfoelie, salomonszegel, hondsdraf, kruipende boterbloem, madeliefje, biggenkruid en diverse grassoorten. De boom- en struiklaag bestaat uit soorten als: zomereik, ruwe berk, hazelaar, Europese lariks, hulst, zoete kers, grove den, zwarte els, gele kornoelje, lijsterbes en beuk.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde of Rode lijstgenoteerde soorten aangetroffen. Gezien de intensiteit van de inventarisatie zullen er enkele soorten zijn gemist. Onder de beschermde soorten kan hierbij gedacht worden aan brede wespenorchis. Aan de hand van de opbouw van het plangebied zijn echter geen zwaar beschermde soorten te verwachten.

Verspreidingskaarten van Floron en de Atlas van de Flora van Oost Gelderland laten verspreidingsgegevens zien van grasklokje, brede wespenorchis en gewone vogelmelk binnen het kilometerhok waarin het plangebied gelegen is. Verspreidingsgegevens van overige beschermde soorten zijn niet bekend binnen de gebruikte literatuur.

3.2 (Broed)vogels

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden middels een eenmalig bezoek aan het begin van het broedseizoen van de meeste vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn zowel diverse territoriale vogelsoorten als losse waarnemingen in het plangebied aangetroffen. Het betreft de soorten: winterkoning, boomklever, vink, roodborst, matkop, tjiftjaf, fitis, houtduif, koolmees, ringmus, pimpelmees, zwartkop, merel, kauw, gekraagde roodstaart, grote lijster en grote bonte specht.

Er zijn twee roofvogelhorsten in bomen aangetroffen. Van beide nesten is niet duidelijk of ze nog in gebruik zijn en van welke vogelsoort het is. Naar alle waarschijnlijkheid betreft het bij beide een buizerdhorst, zie bijlage 3.

Verder zijn enkele (oude) nesten van merel, houtduif, winterkoning en vink in het bos aangetroffen.

De aanwezige ecotopen op de planlocatie (rabattenbos, opgaand bos, waterpartijen, grasland, struwelen en bebouwing) bieden potentiële broedgelegenheden voor diverse vogelsoorten.

Het beschermingsregime van de groep vogelsoorten is opgedeeld in 5 categorieën waarbij de nestlocaties leidend zijn. In bijlage 4 is een toelichting op de 5 verschillende categorieën en bijhorende soorten beschreven.

- Van de categorieën 1-4 zijn geen soorten aangetroffen behoudens de twee (buiserd)horsten.
- Van soorten uit categorie 5 zijn diverse soorten aangetroffen: boomklever, koolmees, pimpelmees, gekraagde roodstaart en grote bonte specht.

De atlas van Nederlandse broedvogels laat binnen het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal algemene broedvogels zien. Hierbij zijn ook enkele categorie 1-4 soorten als huismus, sperwer, kerkuil, steenuil en buizerd.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen verricht van soorten uit de groep herpetofauna (amfibieën en reptielen). Wel zijn enkele vissen (blankvoorns) in een bospoel aangetroffen.

In het gebied zijn enkele gegraven en grotendeels beschaduwde bospoelen aanwezig. In het rabattenbos zijn slechts enkele greppels aanwezig met een kleine hoeveelheid water. Deze laatste elementen zullen vermoedelijk in het zomerhalfjaar niet watervoerend zijn. De ecologische kwaliteiten van de watervoerende elementen zijn laag en niet geschikt voor zwaar beschermde amfibieën. Wel zijn deze matig geschikt voor algemene en licht beschermde soorten als gewone pad en bruine kikker. Er zijn echter geen sporen (eifazettingen of larven) of individuen van deze soorten aangetroffen.

Voor reptielen ontbreekt het aan geschikt habitat. Soorten uit deze groep zijn derhalve dan ook niet aangetroffen of te verwachten.

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) laten enkele beschermde soorten binnen het kilometerhok zien waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft licht beschermde soorten als gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker en zwaar beschermde soorten als de boomkikker.

3.4 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn enkele sporen en individuen aangetroffen van haas, konijn, ree, eekhoorn, mol, bosmuis, veldmuis en vos aangetroffen. Overige sporen van zoogdieren zijn niet gevonden. Van haas en konijn zijn zowel enkele losse waarnemingen verricht als wel enkele locaties met uitwerpselen. Van het ree zijn verspreid over het bosgebied diverse krapsporen gevonden. Langs de grasvelden zijn enkele molshopen vastgesteld en van bosmuis en veldmuis zijn knaagsporen gevonden aan noten en uitwerpselen o.a. in de te slopen kapschuur. Van de vos zijn slechts enkele uitwerpselen gevonden. Van deze soort is geen burcht in het gebied aanwezig.

Van de eekhoorn zijn enkele boomnesten, verspreid over het gehele bosgebied, gevonden. Enkele hiervan zijn aangetroffen in het urnenbos en één nest langs de rand van het rabattenbos in een fijnspar. Deze relatief jonge fijnspar staat binnen het gebied waar een toegangsweg en parkeervoorzieningen zijn gepland, zie bijlage 3

De planlocatie, en de directe zone hier omheen, biedt diverse algemene zoogdiersoorten een potentieel geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, (algemene) spitsmuizen, egel en algemene marterachtigen.

Onder de zwaarder beschermde soorten zijn twee soorten mogelijk aan te treffen: de steenmarter en das. Van beide soorten zijn echter geen aanwijzingen in de vorm van een vaste verblijfplaats of burcht of sporen aangetroffen. Het is echter aannemelijk dat in de omgeving territoria van steenmarter aanwezig zijn. Ook zijn vanuit de ruime omgeving enkele oude waarnemingen van dassen in de literatuur vastgelegd waardoor foeragerende dieren rondom de planlocatie niet kunnen worden uitgesloten.

In verspreidingsatlassen zijn binnen het kilometerhok waarnemingen bekend van zwaar beschermde grondgebonden soorten als boommarter, das en steenmarter.

Vleermuizen

Het gehele plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De omgeving met laanbeplantingen, bosjes, houtwallen en verspreid staande bebouwing, vormen eveneens

voor diverse vleermuissoorten een geschikt leefgebied. Het plangebied kan in dit leefgebied een belangrijk onderdeel vormen.

Binnen de planlocatie zijn diverse potentieel geschikte verblijfslocaties aanwezig. In diverse bomen zitten geschikte holten voor boombewonende soorten en de bebouwing biedt kansen voor gebouwbewonende soorten. Er zijn echter geen sporen van bewoning aangetroffen. Onder de te kappen bomen zijn geen bomen met geschikte vleermuisholten aanwezig. Ook de te slopen kapschuur biedt voor vleermuizen geen geschikte verblijfplaats.

Gezien de opbouw van het gebied en de omgeving kan het bosperceel mogelijk als onderdeel van het leefgebied worden aangemerkt voor diverse soorten vleermuizen waardoor het als essentieel onderdeel kan worden aangemerkt. Hiernaar is echter geen onderzoek verricht en ontbreken dus geschikte onderzoeksgegevens.

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok zien: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, bruine grootoorvleermuis en rosse vleermuis.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde soorten uit deze groep aangetroffen. Het plangebied is niet geschikt voor beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten.

Binnen de planlocatie liggen geen ecotopen die beschermde ongewervelden een goede leefomgeving bieden. Het voorkomen van beschermde ongewervelden, waaronder libellen, vliegend hert, gestreepte waterroofkever en platte schijfhoren, is derhalve uitgesloten.

Groeiplaats lelietje-van-dalen (*Convallaria majalis*)

Veelbloemige salomonszegel (*Polygonatum multiflorum*)

4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

4.1 Algemeen

Sinds het inwerking treden van de AMvB artikel 75, 26 feb. 2005, is de beschermd status van dieren en planten opgedeeld in 3 tabellen, zie kader.

Soorten die vermeld staan op Tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffing indien de werkzaamheden aan te merken zijn als Ruimtelijke Ontwikkelingen. Tabel 2 en 3 soorten zijn zwaarder beschermd en hiervoor is nader onderzoek of toetsing noodzakelijk.

Voor vogels geldt dat alle inheemse soorten beschermd zijn. Verstoring of verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd.

De groep *vogels* wordt niet specifiek aangegeven in de tabelverdeling. Voor deze groep is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In Nederland is de soortbescherming verankert in de Flora- en faunawet en zijn de soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn opgenomen in tabel 3 van de AMvB artikel 75. Hierdoor zijn alle vleermuissoorten zwaar beschermd.

Zie voor een uitgebreide toelichting van de Flora- en faunawet (Ff-wet) bijlage 4.

Tabelindeling Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets

Tabel 2: Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/lichte toets

Tabel 3: Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

4.2 Flora

In het gebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen. Gezien de gebiedsopbouw zijn geen zwaar beschermde soorten te verwachten. De waarnemingen van enkele licht beschermde soorten als brede wespenorchis, gewone vogelmelk en grasklokje (Tabel 1-soorten) zoals in de literatuur vermeld, zullen naar alle waarschijnlijkheid betrekking hebben op groeiplaatsen buiten het plangebied. Binnen de planlocatie zijn wel mogelijkheden voor brede wespenorchis. Deze soort staat echter eveneens op Tabel 1 van de Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijk ontwikkelingen.

Aangezien zwaar beschermde soorten ontbreken, is nader onderzoek of ontheffing niet noodzakelijk.

4.3 (Broed)vogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten niet is toegestaan. Deze overtredingen zijn mogelijk door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden.

Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringseffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 1 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden op gemerkt dat indien broedende

vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijfloccaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

Door het ministerie van LNV is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' van het ministerie van LNV 2009 - zie ook bijlage 4. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld over 5 categorieën, zie bijlage 4.

Van soorten uit categorie 1-4 zijn alleen waarnemingen verricht van twee horsten die beide vermoedelijk van buizerden (categorie 4-soort) zijn. Beide horsten zitten in bomen die behouden blijven. 1 forse zomereik staat binnen de nieuw te realiseren parkeervoorzieningen en 1 grove den staat langs het hoofdpad en komt achter het nieuwe gebouw en blijft eveneens behouden.

Het horst in de grove den verkeert in verwaarloosde staat en zal vermoedelijk niet meer als jaarrond beschermde locatie kunnen worden aangemerkt. Het andere horst bevindt zich in een zomereik die behouden zal blijven binnen de nieuwe inrichting waardoor de functie als nestboom voldoende gewaarborgd is.

In het onderzochte gebied zijn verder geen soorten of nesten van soorten uit categorie 1-4 aangetroffen.

Effecten op soorten van categorie 5, waarvan de nestlocatie alleen beschermd is indien ecologische afwegingen dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld wanneer er geen alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn, zijn binnen het plangebied niet uit te sluiten. Binnen het plangebied zijn diverse soorten uit deze categorie aangetroffen, zie paragraaf 3.2. De verwachting is echter dat de lokale populaties van deze soorten geen negatieve effecten ondervinden van de geplande ingrepen. Het overgrote deel van het bos blijft in tact waardoor de foerageerkwaliteit als geheel behouden blijft. Doordat (nagenoeg) geen bomen met geschikte holten worden gekapt worden eveneens geen potentiële broedlocaties voor holtebroeders verwijderd waardoor het aanbod aan broedgelegenheden behouden blijft. Hierdoor is nader onderzoek naar overige vogelsoorten niet noodzakelijk.

4.4 Herpetofauna en vissen

Zwaar beschermde amfibieën, reptielen en vissen ontbreken op de planlocatie. De aanwezige potentiële voortplantingshabitats als de waterpartijen en de winterhabitats als het bos voor licht beschermde soorten, blijven behouden.

Doordat zwaar beschermde soorten niet aanwezig of te verwachten zijn, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

4.5 Zoogdieren

Tijdens het onderzoek zijn enkele sporen en individuen aangetroffen van soorten uit deze soortgroep. Met uitzondering van de eekhoorn betreft het alle soorten uit Tabel 1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Eekhoorn

De eekhoorn betreft een soort die vermeld staat op Tabel 2 Ff-wet waardoor een zwaarder beschermingsregime geldt. Daarnaast geldt dat de nesten van deze soort kunnen worden aangemerkt als vaste verblijfplaatsen waardoor deze conform artikel 11 Ff-wet jaarrond beschermd zijn.

Twee van de nesten zijn aangetroffen in het gebied dat zal worden ingericht als urnenbos. Hier vinden geen werkzaamheden plaats en zullen de bomen met nesten behouden blijven. De functie van de nesten voor eekhoorns en de directe omgeving als foeragegebied zullen hierdoor in tact blijven.

1 boomnest bevindt zich in een jonge fijnspar en staat midden in de aan te leggen toegangsweg naar de parkeerplaatsen. In overleg met eigenaar en landschapsarchitect is beoordeeld of behoud van deze fijnspar mogelijk en gewenst is. Behoud van deze relatief jonge fijnspar, door het verleggen van de toegangsweg, zal resulteren in de kap van meer ontwikkelde inheemse bomen wat een minder gewenste optie is. Voor het behoud van de lokale populatie eekhoorns is het behoud van deze fijnspar eveneens niet noodzakelijk. In het bosgebied blijven een groot aantal geschikte nestlocaties behouden en het gebied zal blijven functioneren als foerageergebied. Hierdoor kan worden gesteld dat behoud van de fijnspar geen optie is.

Wel zijn er enkele voorwaarden aan het verwijderen van de fijnspar met eekhoornnest:

1. Verwijderen in geschikte periode
 2. Aanbieden alternatieve nestlocatie
1. Deze nestlocatie kan in alle perioden van het jaar in gebruik zijn. Mede hierdoor is deze locatie jaarrond beschermd en bij verwijderen dient dit in de meest geschikte periode van het jaar te gebeuren (voor de winter en buiten de voortplantingstijd). Dit komt overeen met de periode tussen augustus en november.
 2. Hoewel in het bosgebied verschillende alternatieve nestlocaties voorhanden zijn, is het raadzaam een extra inspanning te leveren voor de eekhoorn binnen dit territorium. Om deze reden wordt op een beschutte locatie in een boom op een hoogte van meer dan 5 meter en zo dicht mogelijk bij de bestaande nestboom een vervangende eekhoornnestkast geplaatst. Hierdoor is binnen het territorium direct een alternatieve geschikte nestlocatie voorhanden. Het ophangen van deze kast dient zo spoedig mogelijk te worden uitgevoerd en minstens geruime tijd (enkele weken) voor het kappen van de fijnspar.

Door behoud van het bos als geschikt leefgebied voor de soort en het aanbieden van een geschikt alternatief, kan worden gesteld dat de geplande werkzaamheden geen negatief effect op de lokale populatie of individuen hebben waardoor er geen handelingen in strijd met de Flora- en faunawet zijn. Hierdoor is geen nadere inspanning of ontheffing noodzakelijk.

Naast de aangetroffen soorten kunnen in het plangebied diverse soorten worden aangetroffen als: ware muizen, spitsmuizen, egel, algemene marterachtigen enz. De aangetroffen soorten, en de mogelijk aanwezige soorten, staan vermeld op Tabel-1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Vaste verblijfplaatsen van overige zwaar beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als de steenmarter, das of bommarter (Tabel 2 Ff-wet) zijn niet aanwezig. Hierdoor is voor deze groep geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Van deze soortgroep zijn geen sporen of verblijfplaatsen aangetroffen. Er zijn echter verspreid over het bosgebied geschikte boomholten aanwezig. Door de uitvoering van de geplande werkzaamheden zullen (in principe) geen verblijfplaatsen worden geschaad en blijft het gebied functioneren als foerageergebied.

Wel is het van belang de te kappen bomen vooraf te controleren op potentieel geschikte vleermuisholten en uit te sluiten dat deze in gebruik zijn als verblijfplaats. Bij het ontbreken van verblijfplaatsen kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd zonder nader onderzoek of ontheffing.

4.6 Ongewervelden

Het gebied is niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders, libellen en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop.

4.7 Consequenties tijdens de sloopectiviteiten en de zorgplicht

Indien de planlocatie langere tijd braak ligt, is het mogelijk dat er nieuwe situaties ontstaan voor dieren en planten om zich vestigen waardoor nieuwe afwegingen noodzakelijk kunnen zijn. Hierdoor is het raadzaam de werkzaamheden op korte termijn te starten. Het verdient eveneens aanbeveling om (bouw)materiaal en eventuele zandhopen slechts korte tijd op te slaan. Hierdoor wordt voorkomen dat dieren en planten zich tijdens de werkzaamheden kunnen vestigen. Voor alle dier- en plantsoorten, wel of niet beschermd, geldt de algehele zorgplicht, zie kader.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten artikel 2 van de Flora- en faunawet.

Artikel 2

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

5. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Op de planlocatie is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van de planlocatie voor beschermde dier- en plantsoorten.

De werkzaamheden zullen bestaan uit het oprichten van een landgoedcrematorium waarbij zowel het feitelijke gebouw (crematorium, ontvangstruimten ed.) alsook overige faciliteiten zullen worden gerealiseerd. Hierbij moet gedacht worden aan het aanleggen van infrastructuur als toegangsweg en parkeerplaatsen en ook strooivelden voor as en een urnenbos. De ingrepen vinden plaats in een parkachtig bos waardoor op diverse locaties bomen zullen worden gekapt en inrichtingswerkzaamheden zullen worden uitgevoerd.

Op de planlocatie zijn geen beschermde planten aangetroffen. Wel zijn enkele beschermde dieren en vaste verblijfplaatsen aangetroffen waardoor enige extra inspanningen noodzakelijk zijn voorafgaande aan de ingrepen. Het betreft hierbij beschermde vaste verblijfslocaties van vogels (roofvogelhorsten) en eekhoorn (boomnesten).

Overige beschermde planten en dieren die mogelijk op de planlocatie kunnen voorkomen én nadelige invloeden van de feitelijke werkzaamheden ondervinden zijn niet te verwachten.

Hierdoor zal door het uitvoeren van de werkzaamheden voor zwaar beschermde soorten geen overtreding plaatsvinden met de Flora- en faunawet.

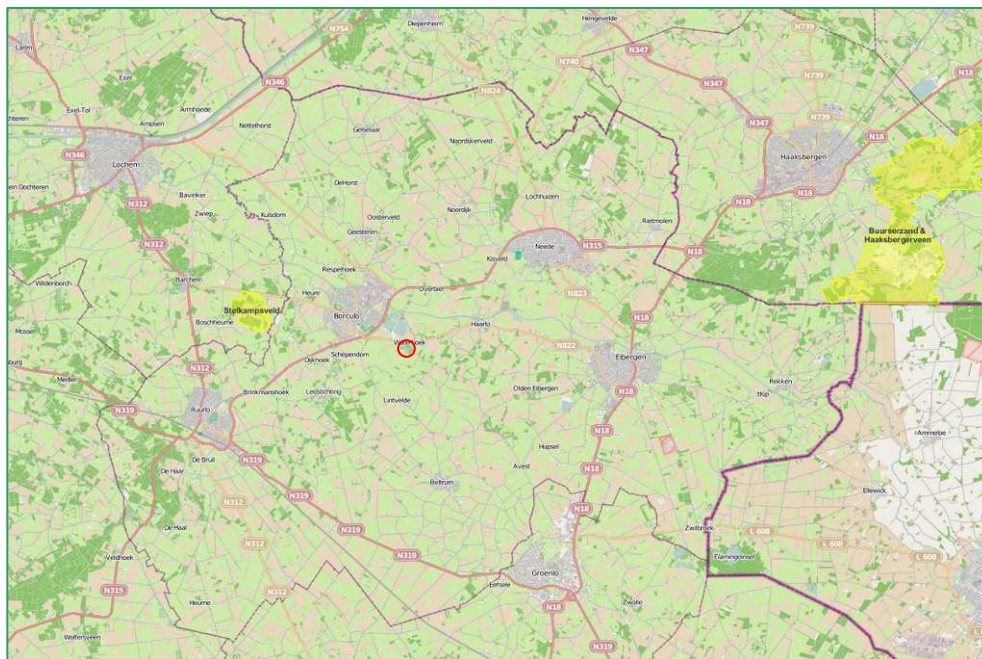
Gezien het bovenstaande is geen nader onderzoek noodzakelijk en kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd zonder verdere toetsing aan de Flora- en faunawet mits met onderstaande rekening wordt gehouden:

- Ten aanzien van enkele roofvogelhorsten en boomnesten van eekhoorn zijn enkele aanvullende aandachtspunten gegeven ter voorkoming van overtreding van de Flora- en faunawet, mits de horsten en nesten verdwijnen.
- Ter voorkoming van verstoring van broedende vogels dienen de (grootschalige) werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden gestart of zal moeten worden gewaarborgd dat geen broedende vogels op de planlocatie of directe omgeving worden verstoord.
- Voorafgaande aan de uitvoering dient een nadere afweging ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur te worden opgesteld.

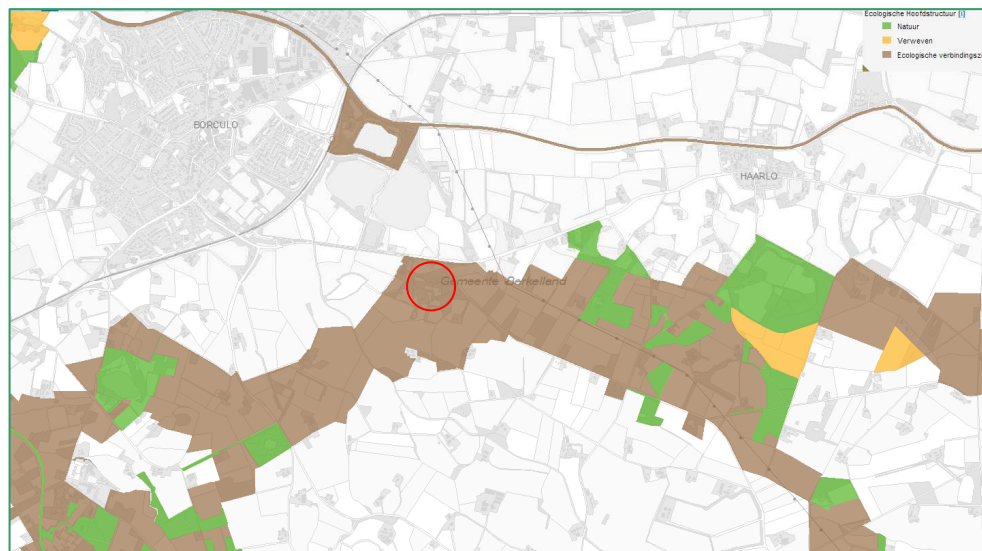
LITERATUUR

- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.floron.nl
- H. Limpens et al.; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij. 1997.
- Drs. E.J. Weeda et al.; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij. 2003
- B. te Linde en L-J van den Berg; Atlas van de flora van Oost-Gelderland. Stichting de Maandag, 2003.

BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS

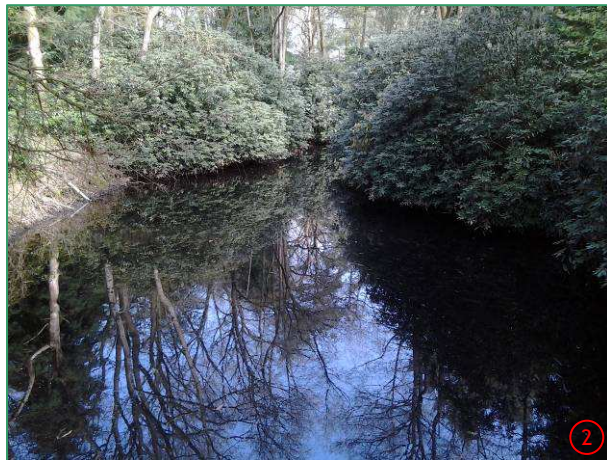

Figuur 2: Ligging Natura2000 gebieden Stelkampsveld in het westen en het Buurzerzand & Haaksbergerveen in het oosten (gele arcering) van het plangebied. De rode cirkel betreft de ligging van de onderzoekslocatie.
Bron: provincie Gelderland.

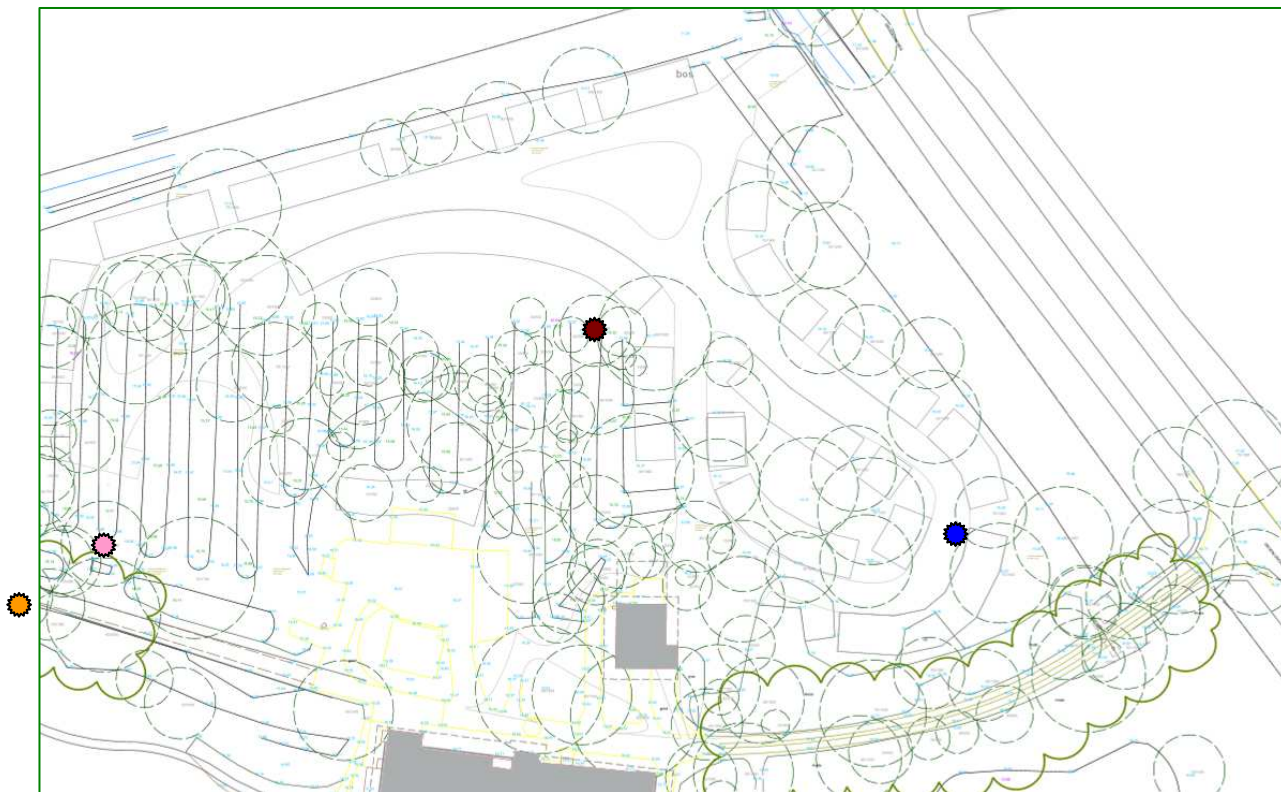
Figuur 3: Ligging verbindingzones ten opzichte van het plangebied. De rode cirkel betreft de ligging van de onderzoekslocatie.
Bron: site provincie Gelderland.

BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED

1. Rabattenbos
2. Door rhododendrons omzoomde vijver
3. Strooiveld
4. Te slopen kapschuur / hooimeid
5. Locatie te bouwen crematorium
6. Kerkepad met Amerikaanse eiken

BIJLAGE 3: LIGGING AANGETROFFEN VASTE VERBLIJFPLAATSEN

Weergave ligging aangetroffen vaste verblijfplaatsen.

- Horst in zomereik
- Horst in grove den
- Eekhoornnest in jonge fijnspar
- Dode grove den met spechtenholte (net buiten kaartblad)

BIJLAGE 4: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Daarbij worden in deze wet de bepalingen samengevoegd die voorheen in verschillende wetten waren gebundeld: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantsoorten.

De Flora- en faunawet is in beginsel gericht op de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het "nee, tenzij"-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen. De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving, *Artikel 2 Flora- en faunawet*.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de verbodsbepalingen artikel 8 t/m 12 van toepassing.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Op 23 februari 2005 is de "AmvB art. 75" van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode. De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen - Tabellen. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Beschermde soorten	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Licht beschermde soorten - Tabel 1	<i>Algemene vrijstelling</i>	<i>Algemene vrijstelling</i>
Overige beschermde soorten - Tabel 2	<i>'Lichte' toetsing</i>	<i>Vrijstelling</i>
Streng beschermde soorten - Tabel 3	<i>Uitgebreide toetsing</i>	<i>Uitgebreide toetsing</i>

Tabel: toetsingscriteria voor ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen, en het werk valt onder de werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Als geen sprake

is van werkzaamheden zoals beschreven, dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt dan onderworpen aan de lichte toets. Toetsingscriteria daarbij zijn of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient. Uiteraard geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht; Artikel 2.

Tabel 2

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1 én indien wordt gehandeld volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV.

Valt het werk niet onder de werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Er mag geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol. Ook hier geldt de algemene zorgplicht.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De

(fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

● Boomvalk	(Falco subbuteo)
● Buizerd	(Buteo buteo)
● Gierzwaluw	(Apus apus)
● Grote gele kwikstaart	(Motacilla cinerea)
● Havik	(Accipiter gentilis)
● Huismus	(Passer domesticus)
● Kerkuil	(Tyto alba)
● Oehoe	(Bubo bubo)
● Ooievaar	(Ciconia ciconia)
● Ransuil	(Asio otus)
● Roek	(Corvus frugilegus)
● Slechtvalk	(Falco peregrinus)
● Sperwer	(Accipiter nisus)
● Steenuil	(Athene noctua)
● Wespandief	(Pernis apivorus)
● Zwarte wouw	(Milvus migrans).

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscode

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten van Tabel 2 en Tabel 3 geven. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden. Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van LNV: "Buiten aan het werk".